

Postępowanie egzekucyjne **MINIPORADNIK DLA DŁUŻNIKA**

**PUNKT
NIEODPŁATNEJ
POMOCY PRAWNEJ**

Szanowni Państwo,

Oddajemy w Państwa ręce kolejną pozycję z serii naszych broszur informacyjnych, poruszającą bardzo ważne kwestie i mającą na celu poszerzenie świadomości prawnej obywateli.

W przypadku pytań oraz chęci rozwiązania problemów natury prawnej zachęcamy do korzystania z usług Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej prowadzonych przez naszą Fundację – Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych, jak i przez inne organizacje pozarządowe.

Z poważaniem

Zespół Radców Prawnych
Kancelaria Społeczna Gdańsk Orunia

CO TO JEST POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE?

- to postępowanie prowadzone przez komornika mające na celu przymusową realizację świadczenia od dłużnika.

Strony postępowania egzekucyjnego:

Wierzyciel - podmiot na rzecz którego zostało stwierdzone tytułem wykonawczym uprawnienie do egzekwowania od dłużnika świadczenia (pieniężnego lub niepieniężnego).

Dłużnik - podmiot, który według treści tytułu wykonawczego ma obowiązek spełnić określone świadczenie i przeciwko któremu toczy się egzekucja.

CO TO JEST TYTUŁ EGZEKUCYJNY?

jest to dokument, który zawiera określenie dłużnika i wierzyciela oraz wskazuje na świadczenie, którego może dochodzić wierzyciel w postępowaniu egzekucyjnym (np. prawomocne orzeczenie sądu, prawomocne orzeczenie referendarza sądowego, akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej etc.).

CO TO JEST TYTUŁ WYKONAWCZY?

Jest to tytuł egzekucyjny, któremu nadano klauzulę wykonalności (informacja, że wydany tytuł jest prawomocny i nadaje się do prowadzenia egzekucji); na jego podstawie prowadzone jest postępowanie egzekucyjne.

POWÓDZTWO PRZECIWEGZEKUCYJNE

Obowiązujące przepisy przewidują metody, którymi może bronić się osoba zagrożona zajęciem komorniczym. Jednym z nich jest wniesienie powództwa przeciwegzekucyjnego.

Istnieją dwa rodzaje takiego powództwa:

→ **powództwo opozycyjne** – przysługuje dłużnikowi, stanowi sposób obrony dłużnika przed prowadzoną egzekucją; jak już wskazano na wstępie postępowanie egzekucyjne jest prowadzone na podstawie tzw. tytułu wykonawczego, którym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Celem postępowania wszczętego wskutek powództwa opozycyjnego, jest pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części (np. do wysokości określonej kwoty) albo jego ograniczenie

W jakich sytuacjach dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności?

- jeżeli uważa, że klauzula wykonalności została nadana tytułowi egzekucyjnemu w sposób nieprawidłowy tzn. w sytuacji, gdy dłużnik zaprzecza zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności;
- jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło takie zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane (np. jeżeli dłużnik spłacił zadłużenie w całości)

WAŻNE!

Niezależnie od podstawy powołanej przez dłużnika, jako mającej uzasadnić pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, powództwo to nie jest kontynuacją postępowania, w którym zapadło prawomocne lub natychmiast wykonalne orzeczenie sądowe opatrzone klauzulą wykonalności tzn. że celem takiego postępowania nie może być ponowne merytoryczne rozpoznanie sprawy, które doprowadziło do wydania tytułu egzekucyjnego.

Wyrok pozbawiający wykonalności tytuł wykonawczy w całości lub w określonym zakresie uniemożliwia prowadzenie egzekucji na podstawie takiego tytułu w całości lub w części uwzględniającej powództwo

→ **powództwo o zwolnienie przedmiotu spod egzekucji** (tzw. powództwo ekscydencyjne) – powództwo to przysługuje osobie trzeciej, innej niż dłużnik. Mamy z nim do czynienia wtedy, gdy w toku egzekucji prowadzonej przeciwko konkretnemu dłużnikowi, nastąpi zajęcie przedmiotu nie należącego do dłużnika, a do innej osoby trzeciej. W tej sytuacji osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli prowadzenie egzekucji z tego przedmiotu narusza jej prawa.

PRZYKŁADOWE SYTUACJE NARUSZENIA PRAWA MOGĄCE STANOWIĆ PODSTAWĘ POWÓDZTWA TO SYTUACJE, W KTÓRYCH:

- 1) skierowano egzekucję do przedmiotu stanowiącego własność osoby trzeciej;
- 2) osobie trzeciej przysługuje ograniczone prawo rzeczowe do zajętego przedmiotu, a ustawa nie nakazuje uwzględniać tego prawa w inny sposób w egzekucji;
- 3) zajęty przedmiot nie należy do dłużnika, a osoba trzecia ma prawo żądać wydania tego przedmiotu;
- 4) na korzyść osoby trzeciej istnieje obowiązujący wierzyciela zakaz zbywania lub obciążania przedmiotu

Powództwo ekscydencyjne nie chroni dłużnika, lecz wyłącznie osobę trzecią, a warunkiem jego wytoczenia jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Powództwo ekscydencyjne zmierza do zakwestionowania zasadności lub dopuszczalności egzekucji, mimo że osoba trzecia nie zarzuca niezgodności z prawem dotychczas dokonanych czynności.

Powództwo o zwolnienie przedmiotu spod egzekucji wnosimy w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa.

SKARGA NA CZYNNOŚCI KOMORNIKA

WAŻNE! Na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego. Przedmiotem skargi na czynności komornika mogą być czynności egzekucyjne i zaniechania ze strony komornika (w przypadkach kiedy przepisy przewidują dla komornika obowiązek dokonania określonych czynności), stanowiące naruszenie przepisów postępowania. Skarga na czynności komornika ma służyć zapewnieniu prawidłowego przebiegu postępowania egzekucyjnego, zgodnego z przepisami proceduralnymi. Skargę rozpoznaje sąd właściwy ze względu na siedzibę kancelarii komornika.

Skarga nie przysługuje na zarządzenie komornika o wezwaniu do usunięcia braków pisma, na zawiadomienie o terminie czynności oraz na uiszczenie przez komornika podatku od towarów i usług.

Skargę może złożyć strona lub inna osoba, której prawa zostały przez czynności lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone.

Skarga na czynność komornika powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego oraz określać zaskarżoną czynność lub czynność, której zaniechano, jak również wnioski o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności wraz z uzasadnieniem.

Istnieje możliwość wniesienia skargi na urzędowym formularzu. Komornik doręcza urzędowy formularz skargi dłużnikowi przy pierwszej czynności egzekucyjnej oraz stronom i uczestnikom obecnym podczas czynności dokonywanej poza kancelarią.

Termin na wniesienie skargi - skargę wnosi się **w terminie tygodniowym od dnia dokonania czynności**, której podjęcie przez komornika sprawiło, że przysługujące skarżącemu prawo zostało naruszone bądź zagrożone; natomiast skargę na zaniechanie przez komornika dokonania czynności wnosi się w terminie tygodniowym od dnia, w którym skarżący dowiedział się, że czynność miała być dokonana.

Skarżący wnosi skargę do komornika, który dokonał zaskarżonej czynności lub zaniechał jej dokonania. Komornik w terminie trzech dni od dnia otrzymania skargi sporządza uzasadnienie zaskarżonej czynności albo przyczyn jej zaniechania. Następnie komornik przekazuje uzasadnienie wraz ze skargą i aktami sprawy do właściwego sądu, chyba że skargę w całości uwzględnia. Jeżeli komornik uwzględnia skargę, o jej uwzględnieniu zawiadamia skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy.

Sąd rozpoznaje skargę w terminie tygodniowym od dnia jej wpływu do sądu, a gdy skarga zawiera braki formalne, które podlegają uzupełnieniu, w terminie tygodniowym od jej uzupełnienia.

Wniesienie skargi nie wstrzymuje postępowania egzekucyjnego ani wykonania zaskarżonej czynności, chyba że sąd zawiesi postępowanie lub wstrzyma dokonanie czynności.

WZÓR SKARGI

Gdańsk, dnia 21 lipca 2022 r.

Sąd Rejonowy w Braniewie
I Wydział Cywilny
ul. Niepodległości 52
80-200 Braniewo

za pośrednictwem

Komornika Sądowego
przy Sądzie Rejonowym w Braniewie
Jana Kowalskiego
ul. Zubrzyckiego 13
81-200 Braniewo

Wierzyciel:

Ziemowit Solski
ul. Lipowa 43/42
81-200 Braniewo
PESEL: xxxxxxxxxxxx

Dłużnik:

Jadwiga Solska

PESEL: xxxxxxxxxxxx
ul. Klonowa 17/1
81-200 Braniewo

Sygn. akt Kmp 113/22

Skarga na czynności komornika

Działając w imieniu dłużnika na podstawie udzielonego mi pełnomocnictwa (w aktach):

1. wnoszę skargę na następujące czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Braniewie, Jana Kowalskiego, prowadzącego egzekucję pod sygnaturą akt Kmp 113/22: wszczęcie egzekucji z nieruchomości oraz jej zajęcie, tj. postanowienie Komornika z dnia 14 sierpnia 2021 r.;
2. na podstawie art. 767 § 3 k.p.c. wnoszę o:
 - a) uchylenie zaskarżonej czynności komornika, tj. ww. postanowienia;
 - b) zasądzenie od wierzyciela na rzecz dłużnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych;
3. na podstawie art. 767 2 § 2 k.p.c. wnoszę o zawieszenie postępowania egzekucyjnego z uwagi na to, że dalsze prowadzenie postępowania egzekucyjnego narazi dłużnika na dodatkowe koszty związane z egzekucją z nieruchomości, a także wnoszę o wstrzymanie zaskarżonych czynności komornika.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 7 maja 2021 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Braniewie Jan Kowalski wszczął egzekucję z należącej do dłużnika nieruchomości położonej w Braniewie przy ul. Klonowej 17, objętej księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Braniewie, VI Wydział Ksiąg Wieczystych, nr KW BR6M/00003344/9, oraz dokonał jej zajęcia.

Zdaniem dłużnika zajęcie nieruchomości zostało dokonane z naruszeniem art. 799 k.p.c., zgodnie z którym w przypadku możliwości wyboru pomiędzy kilkoma sposobami egzekucji wobec dłużnika należy wybrać sposób egzekucji najmniej uciążliwy dla dłużnika. Należy wskazać, że w niniejszym przypadku możliwe jest przeprowadzenie egzekucji o mniejszej uciążliwości dla dłużnika, np. z rachunku bankowego, który jest komornikowi znany i który jest przedmiotem zajęcia komorniczego.

Prowadzenie egzekucji z ww. nieruchomości uniemożliwi dłużnikowi swobodne korzystanie z nieruchomości, w której zamieszkuje ze swoją konkubiną oraz trójką ich wspólnych małoletnich dzieci. Ani dłużnik, ani jego konkubina nie mają tytułu prawnego do innej nieruchomości, w której mogliby zamieszkać wraz z potomstwem.

W tych okolicznościach wnoszę jak wyżej.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 u.k.s.s.c. strona wnosząca skargę na czynności komornika uiszcza opłatę sądową w wysokości 50 zł.

.....
(własnoręczny podpis dłużnika)

Załączniki:

- 1) Załącznik nr 1 – pełnomocnictwo;
- 2) Załącznik nr 2 – dowód uiszczenia opłaty sądowej od skargi (50 zł);
- 3) odpis skargi i załączników.

RZECZY NALEŻĄCE DO DŁUŻNIKA, KTÓRE NIE PODLEGAJĄ EGZEKUCJI

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (art. 829 kpc), istnieje grupa przedmiotów, które nie mogą zostać zajęte przez komornika tok prowadzonego postępowania egzekucyjnego. Należą do nich:

- 1) przedmioty urządzenia domowego niezbędne dla dłużnika i jego domowników, w szczególności lodówka, pralka, odkurzacz, piekarnik lub kuchenka mikrofalowa, płyta grzewcza służąca podgrzewaniu i przygotowywaniu posiłków, łóżka, stół i krzesła w liczbie niezbędnej dla dłużnika i jego domowników oraz po jednym źródle oświetlenia na izbę, chyba że są to przedmioty, których wartość znacznie przekracza przeciętną wartość nowych przedmiotów danego rodzaju;
- 2) pościel, bielizna i ubranie codzienne, w liczbie niezbędnej dla dłużnika i jego domowników, a także ubranie niezbędne do pełnienia służby lub wykonywania zawodu;
- 3) zapasy żywności i opału niezbędne dla dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny na okres jednego miesiąca;
- 4) jedna krowa lub dwie kozy albo trzy owce potrzebne do wyżywienia dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny wraz z zapasem paszy i ściółki do najbliższych zbiorów;
- 5) narzędzia i inne przedmioty niezbędne do osobistej pracy zarobkowej dłużnika oraz surowce niezbędne dla niego do produkcji na okres jednego tygodnia, z wyłączeniem jednak pojazdów mechanicznych;
- 6) u dłużnika pobierającego okresową stałą płacę - pieniądze w kwocie, która odpowiada niepodlegającej egzekucji części płacy za czas do najbliższego terminu wypłaty, a u dłużnika nieotrzymującego stałej płacy lub u dłużnika, będącego osobą fizyczną wykonującą działalność gospodarczą - pieniądze niezbędne dla niego i jego rodziny na utrzymanie przez dwa tygodnie;
- 7) przedmioty niezbędne do nauki, papiery osobiste, odznaczenia i przedmioty służące do wykonywania praktyk religijnych oraz przedmioty codziennego użytku, które mogą być sprzedane tylko znacznie poniżej ich wartości, a dla dłużnika mają znaczną wartość użytkową;
- 8) produkty lecznicze, wyroby medyczne niezbędne do funkcjonowania podmiotu leczniczego w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej przez okres trzech miesięcy;
- 9) przedmioty niezbędne ze względu na niepełnosprawność dłużnika lub członków jego rodziny.

WAŻNE! Komornik ma prawo skonfiskować rzecz należącą do osoby trzeciej, jeżeli wykorzystuje ją dłużnik. Dopiero po wystąpieniu właściciela o zwolnienie spod egzekucji zostaje ona wyłączona z postępowania egzekucyjnego (powództwo ekscydencyjne – patrz wyżej).

PRAWO DO INFORMACJI O STANIE POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO

Zgodnie z art. 763 kodeksu postępowania cywilnego dłużnik ma prawo do uzyskania informacji o stanie toczącego się postępowania egzekucyjnego. Z brzmienia tego przepisu wynika pośrednio, że dokonywanie czynności egzekucyjnych co do zasady nie wymaga – inaczej niż w postępowaniu sądowym – wcześniejszego zawiadomienia o nich stron postępowania. Taki obowiązek przewidują natomiast przepisy szczególne (art. 867 § 3, art. 945 § 1, art. 954).

Komornik udziela informacji z urzędu i na wniosek stron. Ma obowiązek zawiadomienia z urzędu strony (stron) o dokonanych czynnościach egzekucyjnych, jeżeli spełnione są kumulatywnie dwa warunki – strona nie była przy czynności obecna i nie była o niej zawiadomiona. Oznacza to, że komornik nie dokonuje zawiadomienia o przeprowadzonej czynności, jeżeli strona była o niej zawiadomiona (nie ma znaczenia, czy wówczas w czynności uczestniczyła) lub mimo braku zawiadomienia była przy czynności obecna. Z uwagi na brzmienie art. 812 § 1 strony postępowania egzekucyjnego mogą być zaś zawsze obecne przy czynnościach egzekucyjnych, mimo że nie zostały o nich zawiadomione.

Na wniosek stron komornik udziela informacji o „stanie sprawy”. Przepis nie precyzuje bliżej zakresu tego obowiązku spoczywającego na komorniku ani też terminu, w którym wyjaśnienia powinny być przez niego złożone. Jedynie dla przykładu można wskazać, że dłużnik może domagać się udzielenia informacji dotyczących salda zadłużenia, w rozbiciu na należność główna, odsetki oraz koszty, na temat dat przekazanego przez pracodawcę zajętego wynagrodzenia oraz jego wysokości, dat i wysokości pobranej opłaty egzekucyjnej oraz dat i kwot środków przekazanych wierzycielowi, w rozbiciu miesięcznym począwszy od dnia wszczęcia egzekucji.

Na komorniku spoczywa także obowiązek informowania stron postępowania o aktualnej wysokości należności będących przedmiotem egzekucji, w każdym przypadku, gdy komornik kieruje pisma do stron.

Informacji o stanie sprawy komornik powinien udzielić niezwłocznie. Rzetelność postępowania komornika w tym zakresie podlega nadzorowi administracyjnemu sprawowanemu przez prezesa sądu rejonowego na podstawie art. 175 ust. 1 u.k.s.

Zabezpieczeniu jawności postępowania egzekucyjnego służy także możliwość przeglądania akt sprawy przez strony i uczestników postępowania oraz otrzymywania odpisów lub wyciągów z tych akt (art. 9 w zw. z art. 13 § 2). Dłużnik może żądać również okazania mu tytułu wykonawczego w oryginale (art. 805 § 2).

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

POMOC PRAWNA
PORADY OBYWATELSKIE
MEDIACJA

Dofinansowano ze środków miasta Gdańska.